

La poesia come cosa viva

Altramarea, una antologia curata da Angelo Tonelli

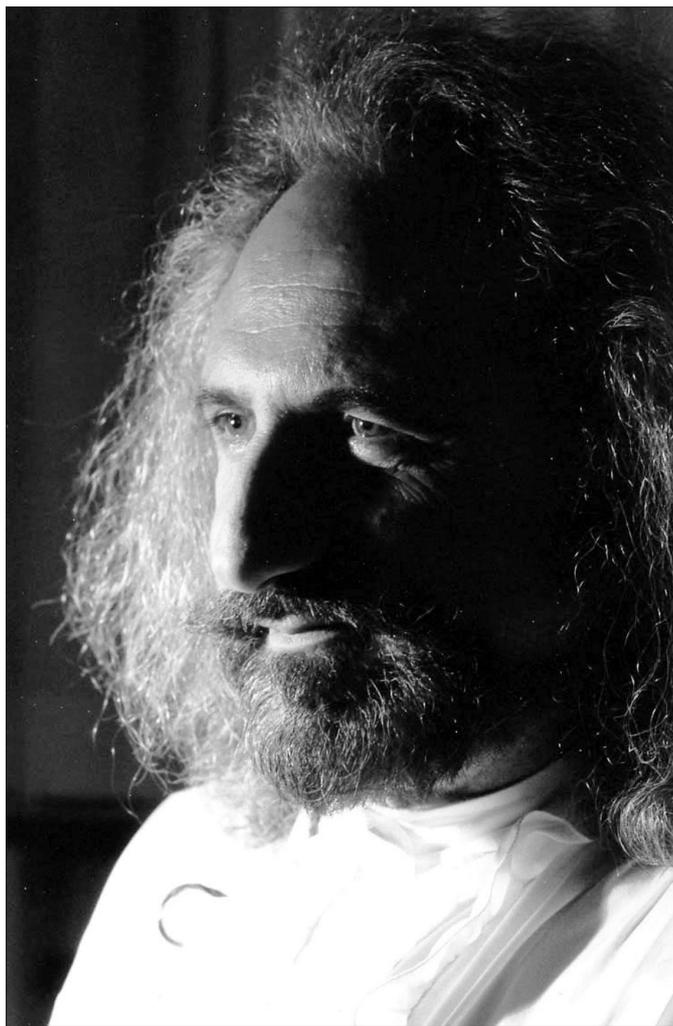
Az életre kelt költészet

Altramarea – költészeti antológia Angelo Tonelli gondozásában

Da dieci anni il poeta-filologo Angelo Tonelli celebra tra Lerici e Tellaro, nel golfo dei Poeti, le rassegne nazionali di poesia *Altramarea* e *Argonauti*. Il nome “Altra-marea” serve per distinguersi dalle liturgie conformistiche della poesia solamente erudita e troppo distaccata dal presente, offrendo invece la possibilità di creare momenti intensi per un libero incontro degli autori di poesia contemporanea più innovativi, ma pur sempre allacciati allo studio della poesia, nel suo passato greco e romantico. E quest’anno si aggiunge alle sue iniziative una significativa pubblicazione antologica di poesia contemporanea, in cui l’organizzatore stesso lascia la parola poetica ai suoi ospiti, riservando a sé di curare il volume.

Prima, la serata del 16 giugno *Argonauti nel Golfo degli Dei, Poesia e Mistero*, evento di poesia e arte giunto alla sesta annata e svoltosi dalla Rotonda al Molo sul Lungomare di Lerici, ha visto l’arrivo dal mare e l’attracco nel Golfo dei Poeti della Nave *Argò*, con Giuseppe Conte, Tomaso Kemeny, Massimo Maggiari e Angelo Tonelli

accolti dalla soprano Antonella Tronfi. Di qui i quattro poeti hanno condotto una coinvolgente processione nel nome della poesia, accompagnata dalle acrobazie di nove trampolieri per raggiungere l’installazione permanente di Giuliano Diofilo *Leggendo al mare*, formata da leggi in ferro zincato e plexiglas con testi dei quattro protagonisti, collocata in riva al mare in uno suggestivo spazio ricavato recentemente dietro il muraglione del Molo, e inaugurata da una lettura di carattere volutamente rituale da parte dei quattro autori che hanno enunciato i loro versi in rapida sequenza, e in modo tale da sorprendere per la loro verve spirituale anche lo spettatore più preparato.

Tíz éve már, hogy Angelo Tonelli, a költő és filológus szervezi Lerici és Tellaro között, a költészet öblében az *Altramarea* és az *Argonauti* elnevezésű országos költészeti szemlét. Ez a kezdeményezés azért kapta az „Altra-marea” nevet, hogy világosan megkülönböztesse magát a konformista liturgiáktól, amelyek csupán tanult és a valóságtól messze elszakadt költészeti gyűjtemények. Ezzel szemben a kezdeményezők szándéka az volt, hogy élménydús pillanatokat szerezzenek a résztvevőknek azzal, hogy szabadon találkozhatnak a mai kor leginnovatívabb, de ugyanakkor a romantikus és antik gyökerekhez egyaránt kötődő költőkkel. Ráadásul ebben az évben a megszokott eseményekhez csatlakozik egy kortárs költészeti antológia megjelentetése, melyben maga a kötet gondozója teljesen átadja a szót költő vendégeinek, magának pedig szerényen csak a szerkesztői szerepet tartja meg.

Idén június 16-án került sor az immár hatodik éve megrendezett *Argonauti nel Golfo degli Dei, Poesia e Mistero* (Hajósok az Istenek Öblében, Költészet és Misztérium) című verses

és képzőművészeti eseményre. Ezen az estén a tenger felől Lericibe, a *Költők Öblének* kikötőjébe érkezett az *Argò* hajó, fedélzeten Giuseppe Conte, Tomaso Kemeny, Massimo Maggiari és Angelo Tonelli. A négy költőt a szopránénekesnő Antonella Tronfi fogadta. Innen vezette őket egy, a költészet nevében megtett rituális menet keretében Giuliano Diofilo *Leggendo al mare* (Tengerparti olvasás) elnevezésű állandó pavilonjába. Útjukat kilenc mutatványos akrobata kísérte. A tengerpart ezen elbűvölő részén, a móló fala mögött fémből és plexiüvegből nemrég felépített installációt nem véletlenül avatták fel egy ilyen, szinte rituális felolvasó esttel. A négy szerző gyors egymásutánban olvasta fel műveit olyan mély érzelmi

Ora invece, nel caldo mese d'agosto, nel corso della serata di sabato 19 agosto a Tellaro giunge alla sua decima edizione la rassegna *Altramarea*, nella piazzetta dell'Oratorio n'Selaa, che ospiterà letture di testi poetici di Tomaso Kemeny, Mauro Macario, Alessandro Agostinelli, Luisa Papa, Vivetta Valacca, Giancarlo Micheli, Gian Luca Cupisti, Francesco Macciò, Cecilia Rofena e dello stesso Angelo Tonelli, mentre un omaggio al poeta romantico tedesco Friedrich Hölderlin, impostato sul recente lavoro di commento e traduzione di Luigi Reitani, professore all'università di Udine e ora presidente della Hölderlin-Gesellschaft pubblicato nei Meridiani dalla Mondadori nel 2001, viene presentato da Antonio Staude.

La decima edizione di questo laboratorio di poesia a cielo aperto sarà dedicata precipuamente alla presentazione di un libro, intitolato **ALTRAMAREA – POESIA COME COSA VIVA**. Antologia di poesia contemporanea, a cura di Angelo Tonelli, tascabile di 176 pagine e pubblicato nel 2006 nella collana ZETA LINE delle edizioni Campanotto (ISBN 88-456-0800-X), che è da qualche mese in commercio al prezzo di 11 Euro. Non c'è spazio qui per parlare in dettaglio dei singoli autori, trattati invece uno a uno, e con precise messe a punto ricche di riferimenti alla tradizione della poesia sia italiana, sia internazionale (Omero, Presocratici, Dante, John Donne, Leopardi, Eliot, Pound, Kavafis, René Char, Montale, Campana, Luzi, Pasolini, Paul Celan e Wanda Zsymborska sono tra i "Lari" della tradizione poetica che vengono citati, insieme a diversi testi sacri, sia biblici che orientali)

nella ricca e sentita introduzione di Angelo Tonelli, che riesce a inquadrare ognuna delle voci poetiche sullo sfondo delle attività e degli interessi individuali della persona, e spesso anche a fornire considerazioni illuminanti sullo stile e la motivazione dei singoli autori. E questo rapporto personale si rispecchia nella veste tipografica che prima di ogni contributo poetico propone un ritratto fotografico dell'autore accompagnato da un cenno biografico informativo. Nel chiamare antologia questo florilegio comprendente testi di Mario Baudino, Giuseppe Conte, Tomaso Kemeny, Valentino Zeichen, Alessandro Agostinelli, Davide Brullo, Tiziana Cera Rosco, Gian Luca Cupisti, Marco Ercolani, Lucetta Frisa, Gabriella Galzio, Elio Grasso, Mauro Macario, Francesco Macciò, Massimo Maggiari, Daniel Maria Mancini, Giancarlo Micheli, Luisa Papa, Silvio Raffo, Cecilia Rofena, Lorenzo Scandroglio e Vivetta Valacca, e quindi di poeti che tutti, insieme a molti altri, sono intervenuti alle rassegne organizzate da Angelo Tonelli a partire dal 1996, non va dimenticato che i contributi per questo libro sono giunti al curatore a cielo aperto e quasi alla maniera arcaica costituita dalla tradizione orale, che raggiunge il suo pubblico personalmente, e soltanto in un luogo preciso. In questo senso le letture dei testi antologizzati di quest'anno prendono un nuovo significato in quanto

töltéssel, hogy még a legfelkészültebb nézőnek is igazi meglepetést okoztak.

Most viszont, az augusztusi melegben, pontosabban augusztus 19-én Tellaróban tizedszer rendezték meg az Altramarea költészeti szemlét. A kis téren – ahol az n'Selaa Oratórium is emelkedik – verses felolvasásokat tartott Tomaso Kemény, Mauro Macario, Alessandro Agostinelli, Luisa Papa, Vivetta Valacca, Giancarlo Micheli, Gian Luca Cupisti, Francesco Macciò, Cecilia Rofena és Angelo Tonelli saját műveiből. Emellett Antonio Staude előadásában összeállítás hangzott el a romantikus német költő, Hölderlin tiszteletére. Az előadás alapját Luigi Reitannak, az Udinei egyetem professzorának a Mondadori által 2001-ben, a Meridiani sorozatban publikált kommentárjai és fordításai adták. A professor ma egyébként a Hölderlin társaság elnöke is.

A tizedik alkalommal megrendezett szabadtéri költészeti műhely idén kifejezetten egy, a kortárs költészetet feldolgozó antológia megjelenése köré szerveződött. Az antológia címe: *Altramarea – poesia come cosa viva* (Az életre kelt költészet). A kötetet Angelo Tonelli szerkesztette. A néhány hónapja, 11 Eurós áron kereskedelmi forgalomban lévő könyvet puhakötésben, 176 oldalon, zsebkönyv formátumban adta ki 2006-ban a Campanotto Kiadó a Zeta Line sorozatban (ISBN 88-456-0800-X). Terjedelmi okokból itt nincs mód arra, hogy részletesen szóljunk az egyes szerzőkről, megteszi ezt helyettünk Angelo Tonelli a kötethez fűzött gazdag és tartalmas bevezetőjében. Egyenként veszi sorra szerzőket, és írása bővelkedik a múlt olasz és nemzetközi költészetére, annak nagyjaira történő utalásokban, elemzésekben (Homérosz, preszókratikusok, Dante, John Donne, Leopardi, Eliot, Pound, Kavafis, René Char, Montale, Campana, Luzi, Pasolini, Paul

Celan és Wanda Zsymborska – ők kétségtelenül a költészeti hagyományok legnemesebbjai, a szerkesztő gazdagon idéz tőlük, de idéz olyan szent szövegekből is mint a Biblia, vagy a különféle keleti szent írások). A mai költők mindegyikéről, egyéni személyes érdekeikről, tevékenységükről átfogó képet rajzol az olvasónak, amely egyúttal a szerzők költői hangját és motivációját is megvilágítja. A személyes vonások tipográfailag is tükröződnek, az életrajzi adatok mellett a szerző fényképét is közli. Azért nevezhetjük bátran antológiának ezt a kötetet, mert a szerkesztő felvonultatja benne az összes szerzőt, – és még másokat is –, akik 1996. óta is vendégek voltak az Angelo Tonelli által szervezett költészeti szemléken. Soroljuk itt fel őket: Mario Baudino, Giuseppe Conte, Tomaso Kemény, Valentino Zeichen, Alessandro Agostinelli, Davide Brullo, Tiziana Cera Rosco, Gian Luca Cupisti, Marco Ercolani, Lucetta Frisa, Gabriella Galzio, Elio Grasso, Mauro Macario, Francesco Macciò, Massimo Maggiari, Daniel Maria Mancini, Giancarlo Micheli, Luisa Papa, Silvio Raffo, Cecilia Rofena, Lorenzo Scandroglio és Vivetta Valacca. Nem szabad megfélemednünk arról, hogy a kötet „alapanyagát” a szerzők a szabad ég alatt szolgáltatták, a hangos versmondás szinte archaikus formájában, nagyon személyesen, közlő, és egy meghatározott helyhez kötötten érintve meg a hallgatóságot. Ebben az értelemben, az idén felolvasott szövegek antológiába gyűjtése valami új jelentőséget kapott azzal, hogy a szerzők élő hangja mégis az írott hagyományok útján őrződik meg egy olyan kinyomtatott könyvben, mely

affideranno le voci contemporanee degli autori alla tradizione scritta del libro destinato a diffusione nazionale, ma questo senza che l'interiorità ne vada perduta.

Il *témenos*, invece del recinto sacro delle leggendarie corti micenee della tradizione omerica, viene oggi allestito in Liguria, nel Golfo degli Dei, che secondo la *ars poetica* sviluppata da Tonelli sin dagli esordi della sua propria produzione in versi nella sua lirica contemplativa, conserva in sé tante peculiarità e presenze delle divinità antiche attribuite sin dalla mitologia classica alla terra greca. Per Tonelli, grazie al suo concetto di *anamorfosi*, ci si può immedesimare talmente in una realtà mediata nella storia e culturalmente trasmessa da un testo, da poter raggiungere una immediatezza autentica che a sua volta, servendosi della natura non come oggetto ma come forza mediatrice per realizzare l'espressione trascendentale, si lascia esprimere in poesia.

Per contro possiamo invece intendere questa raccolta antologica come un'eco di esperienze reiterate nel corso degli anni, e vissute realmente in scambi personali che hanno portato, tra l'altro, a una notevole serie di libri di poesia in diverse collane. Lo stesso Tonelli reputa il suo lavoro un tentativo di dare voce a forme differenti di poesia, riunendo autori innovativi rispetto all'*establishment* della linea lombarda, della neoavanguardia e della poesia minimalista. La poesia deve piuttosto essere capace di stimolare una coscienza di risveglio, e in questo può agire anche molto indirettamente, essendo la poesia strettamente saldata con la musica e l'intuizione, capaci di ricollegarci alla sapienza. Da qui potrebbe nascere una spiritualità nuova che aiuti l'evoluzione dell'umanità in direzione di una liberazione delle ombre. La Sapienza come illuminazione conservata nella tradizione del misticismo sia d'Oriente sia d'Occidente, e

az egész országban kapható. Ennek ellenére mondhatjuk, hogy a szövegek semmit sem veszítettek bensőségségükből.

A témenos a homéroszi tradíciók legendás műkénei udvarának szent helyéről idéi Ligúriába, az Istenek Öblébe költözött, mely öböl magában hordozza a klasszikus mitológia szerint Hellászhoz köthető antik istenségek tulajdonságait és jelenlétét – ahogy azt Tonelli vallja kezdetektől fogva érvényes *ars poetica*-jában, szemlélődő líráján keresztül. Tonelli anamorfozisz fogalmának köszönhetően lehetséges olyannyira behelyezkedni egy történelmi szöveg által közvetített közvetlenséggel találhat transzcendentális kifejezést a költészetben.

Ezzel szemben úgy is értelmezhetjük ezt az antológiát, mint az évek során felhalmozott, személyes cserékben megélt valós tapasztalatok visszhangját, amelyek többek között különböző jelentős sorozatok versesköteteit eredményezték.

Maga Tonelli is, amikor saját munkásságáról beszél, különféle költészeti formáknak kíván hangot adni a linea lombarda, a neoavantgárd és a minimalisták viszonylatában újítónak számító szerzők bevonásával. A költészetnek, akár közvetett módon is, az újjáébredés tudatát kell erősítenie, mivel a költészet szorosan kötődik a zenéhez és az intuícióhoz, ezáltal visszakapcsolhat minket a teljes bölcsességhez. Ebből egy újfajta lelkiség születhet, amely az emberiség evolúcióját elterelheti az árnyakkal teli útvonalról. A mind a keleti, mind a nyugati misztikus hagyományban a megvilágosodás koncepciójaként megőrzött, és a költészeti hagyományokhoz is közel álló Bölcsesség csak egy eredeti költészetből eredhet. Abból a költészetből, amely egyben figyelmeztetés és felhívás is a tudatalatti felfedezésére, elérve így a politikusok szféráját is, akik e költészet által megszabadulhatnak az árnyaktól. Bevezetője konklúziójában Tonelli a költészet rendkívüli nevelő és kutató erejéről beszél, amelynek fel kellene szabadítania az emberek tudatát a jelenlegi Kaliyugából. Ez a kifejezés az indiai kultúrában a vaskorszakot jelöli, de a hagyomány szerint eb-

Giuseppe Conte

Non sono diventato altro che un uomo:
la mia anima si cerca ora nelle acque
e nel fuoco, nelle mille
famiglie dei fiori e degli alberi
negli eroi che io non sono
nei giardini dove tutta la pena
di nascere e morire è così leggera.
Forse il poeta è un uomo che ha in sé
la crudele pietà di ogni primavera.

*I became nothing but a man:
now my soul looks for itself in the water
and in the fire, in the thousand
families of flowers and trees
in the heroes I am not
in the gardens where all the pain
of being born and dying is so light.
Maybe the poet is a man
who holds inside himself
the cruel pity of each spring.*

Nem lett belőlem más, csak ember:
lelkem kutakodik szüntelen a vízben
a tűzben, meg a fák és virágok
ezer meg ezer apraja-nagyja közt
a hősök közt, ami én nem vagyok
a kertekben, ahol oly könnyű
születés és halál minden kínja.
Talán a költő olyan ember, aki bírja
minden tavasz irgalmatlan kegyét.

Tomaso Kemény

Chi cavalcherà la tempesta
alla testa dei giovani,
dei vecchi, dei decrepiti?
Chi disgregherà lo smercio
dei ritmi spenti?
Chi ruggirà la gioia
di vivere?
Chi suggerirà la luce
dalle poppe stellate
della notte sconfinata?

*Who shall ride the storm
heading the young,
the old, the decayed?
Who shall break up
the sale of the extinguished
rhythms? Who shall roar
the joys of being alive?
Who shall suck the light
from the star-spangled bosom
of the boundless night?*

Ki fog a vihar nyergében lovagolni
a fiatalok felé,
az öregek, a kivénhedtek felé?
Ki fogja szétmorzsolni a kihunyt
ritmusok árukészletét?
Ki fogja szétüvöltetni
az élet örömét?
Ki fogja a fényt kiszopni
a határtalan éjszaka
csillagos emléjéből?

Angelo Tonelli

O angelo del mare, trasparente
signore degli abissi, tu che vegli
l'equilibrio delle acque, tu che intendi
quale forza segreta muova onde e maree
o angelo di vita, fammi entrare
nel centro dell'amore, che gli dei
conoscono e distillano irradiando
luce su luce d'ombra
dai golfi non visibili che scindono
onda da onda,
e in questo separare
congiungono me con me, mare con mare

*O angel of the sea, transparent
lord of the abyss, you who watch over
the harmony of the waters, you who know
what secret force moves wave and tide,
o angel of life, let me enter
the core of love, which the gods
know and distill, shedding
light on dim light
from the invisible gulfs which divide
wave from wave, and through this split join
me to me, sea to sea*

Ó, tenger angyala, szakadékok
áttetsző ura, te, aki vigyázod
a vizek egyensúlyát, te, ki érted,
milyen titkos erő mozgat hullámot és dagályt,
ó, élet angyala, engedj belépnem
a szeretet magjába, melyet az istenek
ismernek és lepárlanak, fényt
bocsátva a fényárnyéokra
a láthatatlan öblökből, melyek
szétválasztják a hullámokat,
s e szétszakadásban összekötnek egyszer
engem magammal, tengert tengerrel

vicina nella sua espressione alle tradizioni della poesia può emanare da una poesia autentica, atta anche a fare da ammonimento, o da appello per l'esplorazione dell'inconscio, e raggiungere anche la sfera dei politici, che potrebbero esser aiutati da essa all'autoliberazione dalle ombre diventando essi stessi i sacerdoti di una *pólis* rinnovata. Nella sua introduzione Tonelli conclude parlando della portata educativa ed esplorativa della poesia che dovrebbe liberare le coscienze dal *Kaliyuga* del presente. Il termine corrisponde nella cultura indiana all'età del ferro, ma secondo la tradizione durante quest'epoca si assisterebbe a uno sviluppo nella tecnologia materiale, contrapposto però ad un'enorme regressione spirituale. *Kaliyuga* è l'unico periodo in cui l'irreligione predomina e sovrasta così la religione, tanto che solo un quarto di ognuna delle quattro virtù del *Dharma*, che sono penitenza, veridicità, compassione e carità, possono restare presenti negli esseri umani. Da questo parallelismo, benché nel testo venga soltanto accennato, possiamo capire l'emergenza individuata da Tonelli, che egli intende contrastare attraverso la declamazione pubblica della poesia, unita all'arte e alla musica per indicare la via di una nuova sapienza e consapevolezza, che dopo uno spunto estetico diventi poi anche etica. Il riferimento al mondo indiano non è casuale, l'Artista infatti, nella concezione di Tonelli, si vede posto nella tradizione poetica-artistica come in una avanguardia datata duemilacinquecento anni avanti Cristo e insieme duemila dopo. A suo modo anche Alessandro Agostinelli, autore di stampo *neobeat*, secondo Tonelli, è impegnato come consulente editoriale alle Edizioni ETS di Pisa e curatore di una innovativa collana di libri di poesia in cui è di prossima pubblicazione anche un nuovo volume di Kemeny, ha cercato di uscire dalle mere pagine dei libri e di riportare la parola poetica alla sua autorevolezza di sempre, la declamazione dal vivo, facendola tornare in mezzo alla gente, appunto "presso tutti", proprio come ha postulato nel 1999 in un omonimo manifesto collegato a una serie di letture nei luoghi più pubblici e insieme più inattesi della città, come sui binari della stazione centrale, negli uffici postali e alla mensa universitaria. Ci sono attualmente in Italia alcuni autori, piuttosto giovani ancora ma ben radicati nel loro territorio per l'organizzazione di incontri poetici e di letture pubbliche, che si spendono per la diffusione del verso e del suono della poesia, trovando un certo riscontro anche in ambito editoriale, vedi i recenti cataloghi di alcuni solidi editori come Campanotto, Effigie, ETS, Moretti & Vitali e altri ancora. Dunque Tonelli non è il solo a impegnarsi. Effettivamente, tra Lerici e Tellaro, il suo pubblico in questi ultimi dieci anni è sempre accorso assai numeroso mostrandosi partecipe quando i poeti hanno chiamato a sé l'attenzione di diverse migliaia di spettatori.

Antonio Staude

sito web che contiene gli atti delle passate edizioni di *altramarea*:

<http://www.poiein.org/arthena>

sito web di cultura contemporanea curato da Alessandro Agostinelli, che contiene lo speciale "Lo stato della poesia", con interviste a Kemeny, Tonelli e altri autori contemporanei:

<http://www.alleo.it>

ben a korszakban az anyagi technológiai fejlődéssel párhuzamosan egy hatalmas lelki regresszióknak lehetünk tanúi. *Kaliyuga* az egyetlen korszak, amelyben a pogányság olyannyira elnyomja a vallást, hogy a *Dharma* négy erénye közül – bűnbánat, igazmondás, együttérzés és könyörületesség – csupán mindegyik egynegyede van jelen az emberekben. Ebből a párhuzamból, amelyre a szöveg éppen csak utal, megértjük Tonelli sürgetését, hogy a nyilvános szavalás, művészet és zene eszközeivel utat mutasson az esztétikai hatás mellett etikai színezettel is bíró új tudás és tudatosság felé.

Az indiai világra való hivatkozás nem véletlen, Tonelli felfogásában ugyanis a Művész a poétikai-művészi hagyományokban úgy látja magát, mint az időszámításunk előtti kétezeröttszáz és egyben az időszámításunk utáni kétezer év avantgárd korszakában.

Tonelli szerint a maga módján Agostinelli Alessandro is – a *neobeat* beállítottságú szerző, a pisai ETS Kiadó tanácsadója, valamint egy újító szellemű verseskötet-sorozat kurátora, mely sorozatban hamarosan megjelenik Kemeny új kötete – megpróbált kilépni a könyvlapok adta keretektől és visszaadni a költői szónak a kezdetektől fogva fennálló tekintélyét, az élő szavalatot úgy, hogy az „mindenkihez” szóljon. Pontosan úgy, mint ahogy azt 1999-ben kérte egy

azonos című, a város legnyilvánosabb és egyben legvalószínűtlenebb helyein – mint a központi pályaudvar vágányai, postahivatalok, egyetemi menza – felolvasandó kiáltványában.

A mai Olaszországban van néhány meglehetősen fiatal, de ugyanakkor a költészeti és felolvasó estek szervezését illetően szilárd gyökerekkel rendelkező szerző, akik a vers és a költészet hangjának népszerűsítését szolgálják, és kiadói körökben is visszhangra találnak, lásd néhány ismert kiadó, mint a Campanotto, Effigie, ETS, Moretti & Vitali, stb. legújabb katalógusait. Tehát nem csak egyedül Tonelli tevékenykedik ezen a területen. Lerici és Tellaro között az elmúlt tíz évben közönsége mindig szép számban képviseltette magát, amikor a költők több ezer néző figyelmét hívták fel magukra.

Antonio Staude

Az *altramarea* korábbi kiadásainak gyűjteményét tartalmazó web oldal:

<http://www.poiein.org/arthena>

Alessandro Agostinelli által gondozott, a kortárs kultúráról szóló weboldalon található „A költészet állapota” c. rész, mely interjúkat közöl Keménnyel, Tonellivel és más kortárs szerzővel: <http://www.alleo.it>

For the last ten years, the poet-philologist Angelo Tonelli has organized the national poetry festivals, *Altramarea* and *Argonauti*, in Lerici and Tellaro. *Altramarea*, an open-air poetry laboratory, is a free exchange between contemporary poets. The tenth edition this year will feature readings of poems by Tomaso Kemeny, Francesco Macciò, Vivetta Valacca, Alessandro Agostinelli, Tonelli himself, and many others. It will also feature the presentation of an anthology of contemporary poetry edited by Tonelli: *Altramarea – Poesia come cosa viva* (Poetry as a living thing). This volume, published by Campanotto, is a selection of poems read at previous editions of the festival.